

JP Aarhus

Folk står i kø, når forskerne fortæller

Aarhus Universitet har stor succes med at livestream videnskabelige foredrag. Sidste år hørte 11.700 med.

AARHUS, side 12

Foto: Martin Gravgaard

AGF-træner David Nielsen var godt tilfreds med sine spillere efter søndagens **2-1-sejr** over Brøndby: »Vi var gode til at forvalte alle faser af kampen, ikke mindst til sidst. Det var en **supergod kamp** af os.«

SPORT, side 14

Retspsykiatrien i Aarhus bruger mindre tvang

Et år efter udflytningen fra de 167 år gamle bygninger i Risskov til nye i Skejby kan Retspsykiatrisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital, konstatere mindre brug af tvang.

MARIA DALHOFF
maria.dalhoff@jp.dk

Der er blevet lidt længere mellem de mest voldsomme episoder mellem patienter og medarbejdere på Retspsykiatrisk Afdeling på Aarhus Universitetshospital (AUH), Psykiatrien.

Efter det første år i de nye faciliteter i Skejby kan ledelsen på

Retspsykiatrisk Afdeling, som udreder og behandler sigtede og dømte psykiatiske patienter, notere, at medarbejderne har indberettet 46 tilfælde af såkaldte VTC-indberetninger (vold, trussel, chikane) i den alvorligste kategori 5. Året før, som dermed blev det sidste på det daværende Aarhus Universitetshospital, Risskov, løb antallet af kategori 5-indberetninger op i 55. Kategori 5 ender typisk med bæltefiksering af patienten, og ifølge afdelingens ledende overlæge Trine Arngrim skyldes nedgangen en indsats gennem de senere år med bedre uddannelse af personalet og de nye bygninger.

»Der er generelt sket en stor nedgang i brugen af tvang. De

mennesker, der truer eller er voldelige, blev tidligere hurtigere fikseret af forskellige grunde. Men vi er blevet bedre til at forebygge, at patienter bliver så dårlige, at de truer og slår. Og det skyldes bl.a. de nye og bedre fysiske rammer,« siger Trine Arngrim, der peger på, at gangene på det nye hospital f.eks. er meget bredere end på det gamle hospital fra 1852 i Risskov.

Det betyder, at indlagte ikke længere kommer så fysisk tæt på hinanden på gangene, og at alle indlagte nu har større værelser og eget toilet. Før skulle otte patienter dele to toiletter på gangen.

Siden efteråret 2017 er brugen af bæltter på de psykiatiske afdelinger i Region Midtjylland gene-

relt faldet. Ifølge Trine Arngrim er brugen af akut beroligende medicin ikke steget på Retspsykiatrisk Afdeling på AUH.

Lægerne på de psykiatiske hospitalsafdelinger genkender et forbedret arbejdsmiljø på retspsykiatrisk afdeling på AUH, der har plads til 63 patienter.

»Der tegner sig en tendens til, at der er blevet mindre pres med hensyn til vold og trusler i retspsykiatrien i forhold til for et par år siden, men i den samlede voksenpsykiatri er niveauet nogenlunde uændret,« siger Michael Moesmann Madsen, fællestillidsrepræsentant for yngre læger i psykiatrien i Region Midtjylland.

AARHUS, side 4

Norrdjurs Kommune fik **et hak i tuden** i Dansk Industris årlige **erhvervsanalyse**. Nu har kommunen en plan.

ØSTJYLLAND, side 5

Brev til skyldnere af kommunal gæld giver **penge i kassen**. AARHUS, side 5

JULEMARKED
DE TRE FØRSTE WEEKENDER I DECEMBER

SE MERE PÅ REEPARK.DK

REE PARK SAFARI

Har du styr på ugen, der gik?

Quiz med på jp.dk/quiz

Jyllands-Posten

AARHUS - BILLUND
LIGE TIL DØREN 17 GANGE DAGLIGT

Se køreplanen på midttrafik.dk eller rejseplanen.dk Billund Airport

Universitetet får folk til at stå i kø for at være med, når forskerne fortæller

Aarhus Universitet har stor succes med at live-streame videnskabelige foredrag. Tirsdag finder årets sidste foredrag sted, og når det nye program offentliggøres til jul, forventes billetterne at blive revet væk.

TINA BRYLD

tina.bryld@jp.dk

Succesen er allerede på forhånd overvældende.

Når Marianne Glasius, lektor i analyse- og atmosfærækemi ved Institut for Kemi, og Torben Sigsgaard, professor i miljømedicin ved Institut for Folkesundhed, begge Aarhus Universitet, tirsdag aften går på scenen i universitetets Søauditorierne for at fortælle om, hvor sund luften over Danmark egentlig er, har de ikke bare de godt 400 personer, der sidder foran dem som publikum.

Ude i landet ser yderligere mindst 11.000 med på deres to timer lange foredrag, "Luften vi indånder", årets sidste i rækken af "Offentlige foredrag i Naturvidenskab", som livestreames til 220 små og store samlingssteder i hele landet – fra Tversted til Svaneke og sågar Færøerne. Alene i Østjylland er der 44 steder, hvor folk på en storskærm følger med i det videnskabelige foredrag.

»Vi har set en vækst fra semester til semester, og der er ikke noget, der tyder på, at det stopper,« siger Jens Holbech, chefkonsulent ved Aarhus Universitet og ansvarlig for foredragsprojektet.

Billetter bliver revet væk

Derfor er succesen næste år på forhånd i hus. Når universitetet ved juletid offentliggør sit program for 2020, ventes det at gå, som det plejer: De gratis billetter til foredragssalen på Aarhus Universitet bliver revet væk i løbet af få timer, og ude i landet sørger folk for at melde sig til, så de er sikre på en plads i Kulturhuset i Skanderborg eller biografensalen i Ry.

I 2018 var der 11.700 publikummer fra 170 steder i hele landet pr. foredrag. Universitetet kender endnu ikke deltagerantallet i år, men der har i hvert fald ikke været færre, siger Jens Holbech.

»Af de 220 steder er de 70 en skole – fra en grundskole til en højskole, som typisk slår dørene op for andre også og bliver folkeuniversitet for en aften. Der skal være en god ramme – man skal f.eks. kunne købe noget kaffe og kage, og vi lægger altid en 20 minutters pause ind, så folk har lejlighed til at tale om det, de har hørt,« siger han.

I år har det været om bl.a. snedige bakterier, vand eller

mennesker i klimaets brændpunkter – sidstnævnte med Klaus Dohm og Lars From, journalister på Jyllands-Posten, der sammen med professor i klimaforandringer Sebastian H. Mernild, Nansen Centeret, Bergen, fortalte om, hvordan stadig mere ekstremt vejr forandrer menneskers levevilkår.

En social begivenhed

Foredragene er en social begivenhed.

»Jeg får meldinger fra folk, der bor steder, hvor det eneste samlingssted er forsamlingshuset, og så er disse foredrag noget, man kan mødes om der. Det sociale er en vigtig del af vores koncept – du kan ikke finde vores foredrag på Youtube eller andre steder. De kan kun opleves live,« siger Jens Holbech.

Det er meningen, at folk skal blive klogere, og universitetet har gjort det til sit speciale, at hvert foredrag er så langt, at forskerne kan nå at komme i dybden.

»På universitetet har vi den dybeste form for viden, og den tager tid at formidle. Vi går ikke efter de hurtige tominutters klip, men vil have to timers fordybelse, så folk kan forstå, hvad det drejer sig om. Det kan de lide. Mange bliver bagefter eller går sammen på café. Her i Aarhus er der normalt 100-150 deltagere, der går over på caféen på Steno Museet for at vende oplevelsen, og på den måde synker den også dybere ind.«

En særlig aften på røgeriet

Det kender Ole Pilgaard Andersen, der har restauranten Det Lille Røgeri i Voervadsbro, alt til. Når den livestreamer et foredrag, skal det være en særlig aften på restauranten.

»Vi har bygget en lokal stemning op. Vi har plads til 80, men skulle der komme 90, finder vi også ud af det. Omkring 30 af dem kommer til spisning inden, og når foredraget går i gang, er vi dobbelt så mange. Vi bor i en lille landsby, så vi laver et samlingssted, hvor folk kan komme og hygge sig. Det er vigtigt, at der er hyggeligt samvær, og det har da også betydet, at folk fra Horsens og Skanderborg kommer herud,« siger han.

Han lavede foredragsaftenerne, da han kunne se, at flere fra Voervadsbro kørte til Aarhus Universitet for at høre foredragene.

»Så gik folk ud at spise i Aarhus, men det kunne vi da lige så godt arrangere her. Hvis yderområderne skal overleve, skal vi gøre noget selv,« mener han.

Første foredrag i 2020 finder sted den 4. februar, hvor professor i relativistisk fysik Ulrik Uggerhøj, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet, fortæller om Einsteins relativitetsteori.

Søauditorierne på Aarhus Universitet består af fem auditorier, og når der er livestreamingforedrag, er foredragsholderen til stede i det største auditorium, mens man i de andre sale og de godt 220 andre steder i landet må se og høre med fra storskærm. Fotos: Martin Gravgaard

Det er populært at komme til foredrag om dybe, videnskabelige emner på Aarhus Universitet.

"OFFENTLIGE FOREDRAG I NATURVIDENSKAB"

Sidste foredragsaften i år er tirsdag den 26. november.

Emnet er de vigtigste kilder til luftforurening med partikler både lokalt og globalt, og hvilke effekter de har på miljøet, klimaet og vores helbred.

Hvert foredrag afsluttes med et kvarters spørgetid, hvor publikum på universitetet kan spørge direkte eller folk ude i landet kan sende spørgsmål pr. sms til forskerne. En del af både spørgsmål og svar lægges bagefter på hjemmesiden ofn.au.dk

Foredragsrækken i 2020 indledes den 4. februar: Einsteins relativitetsteori med professor i relativistisk fysik Ulrik Uggerhøj, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet, på scenen.

I løbet af semesteret følger foredrag om virus i mennesker, naturens tilstand, bakterier og virus i tarmen, livet på de allerdybeste steder i havene samt kvantefysik.

Aarhus Universitet har et samarbejde med forskere på andre universiteter om at holde foredrag, så det er ikke kun universitetets egne forskere, der er med i foredragsrækken.

”

På universitetet har vi den dybeste form for viden, og den tager tid at formidle. Vi går ikke efter de hurtige tominutters klip, men vil have to timers fordybelse.

Jens Holbech, chefkonsulent, Aarhus Universitet